
Утвърждавам!

СТЕФКО БУРДЖИЕВ
Областен управител
на област Русе

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ

ЗА

ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ

В ОБЛАСТ РУСЕ

(2013 - 2020 г.)

м. февруари 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Въведение.....	3
II. Актуално състояние на ромската общност.....	4
Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:	
<i>Образование</i>	6
<i>Здравеопазване</i>	7
<i>Жилищни условия</i>	11
<i>Заетост</i>	13
<i>Върховенство на закона и недискриминация</i>	13
<i>Култура и медии</i>	15
III. Визия.....	16
IV. Стратегическа цел.....	16
V. Водещи принципи и хоризонтални аспекти при изпълнението.....	16
<i>Принципи</i>	16
<i>Хоризонтални аспекти</i>	17
<i>Цели на областното планиране</i>	17
VI. Приоритети:	
1.	
<i>Образование</i>	18
2. <i>Здравеопазване</i>	21
3. <i>Жилищни условия</i>	23
4. <i>Заетост</i>	25
5. <i>Върховенство на закона и недискриминация</i>	26
6. <i>Култура и медии</i>	27
VII. Институционална рамка и структури.....	30
VIII. Заключение.....	31

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ РУСЕ (2013 - 2020)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Областна стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020), наричана Стратегията, е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и се приема в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г.

Настоящият документ използва името роми като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Настоящият документ се приема за период до 2020 г. включително. Оперативното изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД) на всички общини на територията на област Русе, изпълнявани в два периода. Първият период 2013-2014 г. завършва с изпълнението на Националния план за действие по международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”.

Вторият период 2014-2020 г. обхваща следващия програмен период на Европейския съюз по Оперативните програми за България с оглед финансова подкрепа чрез използването на инструментите на ЕС. С цел осигуряването на ефективност и устойчивост на мерките се предвижда междинен преглед/актуализация на ОПД през 2017 г.

След 2020 година, Стратегията ще може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и евентуалните промени, които биха могли да настъпят в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

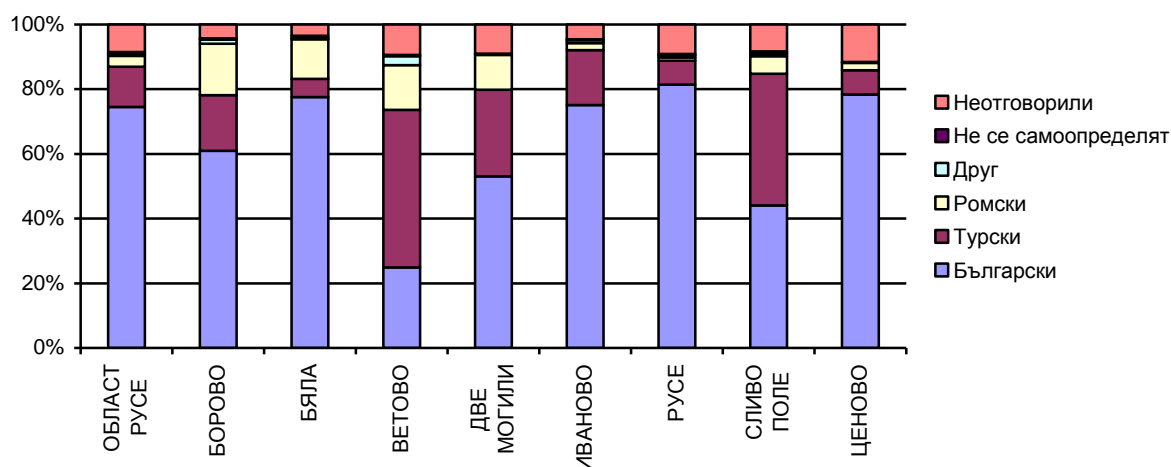
II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ

По данни на Националния статистически институт от Преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г към 1.02.2011 година населението на област Русе наброява 235 252 души. Общият брой на лицата в област Русе, самоопределили се към ромската етническа група, възлиза на 8 615 и формира 4.0% от всички лица, декларирали етническия си произход.

В общините Борово, Бяла, Ветово, Две могили и Сливо поле делът на представителите на ромския етнос надвишава 11% и се движи между 11.1% (община Сливо поле) и 17.1% (община Борово). В община Борово разликата между самоопределилите се като турци и съответно роми е само 5 в полза на турския етнос (1 005 турци и 1 000 роми). В рамките на населените места с най-висок дял ромско население са селата Горно Абланово (45.0%) и Малко Враново (49.0%). В границите 30-35% се запазва дела на този етнос в селата Обретеник, Дряновец, Полско Косово, Баниска и Кошарна, както и в град Ветово. В 29 населени места в областта липсват лица, самоопределили се като роми.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

НАСЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКИ ГРУПИ В ОБЛАСТ РУСЕ КЪМ 01.02.2011 ГОДИНА

Източник: ТСБ Русе

В сравнение с предходното преброяване броят на ромите намалява с 11.2%, но независимо от това те се запазват като третата по численост етническа група на територията на областта. За същия времеви интервал броят

на лицата, самоопределили се като етнически българи, се редуцира със 17.3%, а тези, декларирали принадлежност към турския етнос, намаляват с 22.7%. Динамиката е свързана, както с протичащите естествени демографски процеси, така и под влияние на миграционните процеси и административно-териториални промени в състава на областта в периода между двете преброявания.

Възрастовата структура на ромите очертава ясно изразена тенденция – с нарастване на възрастта намалява относителната тежест на възрастовите групи: децата на възраст от 0 до 9 години представляват 16.9% от всички самоопределили се като роми; делът на лицата на възраст 10 - 19 навършени години и съответно 20 - 29 навършени години е 17.1% и респективно 17.6%; групата на 30-39 годишните е 14.8%; мъжете и жените на възраст 40 – 49 години са 12.7%; 50 – 59 г. са 10.9%, а тези на 60 и повече навършени години формират едва 10.0%. В сравнение с преброяването към 1.03.2001 г. общият брой на децата до 9 навършени години намалява с 396, а относителният им дял бележи спад с 2.5 процентни пункта, докато лицата във високите възрастови групи (на 60 и повече навършени години) се увеличават с 252, а делът им нараства с 3.8 процентни пункта.

При населението от другите две основни етнически групи, представени на територията на област Русе, тенденцията е обратна: с нарастването на възрастта нараства относителният дял на населението по възрастови групи в общия му брой като е по – силно изразено при българския етнос.

Данните от последното преброяване на населението показват, че представителите на ромския етнос са с най-ниска средна възраст – 33.3 години. При жените, декларирали принадлежност към тази етническа група, средната възраст е точно 34 години и е с 1.4 години по-висока от тази при мъжете – роми. Липсват съществени различия в равнището на показателя при двата пола по местоживеене. Средната възраст на лицата, самоопределили се като българи, е 46.6 години, като при мъжкото население се фиксира на 44.7 г., а при женското е с 3.7 години по висока. При самоопределилите се към турския етнос средната възраст е малко по-ниска от тази при българите – 40.7 години, като при мъжете е 39.7 г., а при жените – 41.6 години.

Към критичния момент на преброяването през 2011 г. в градовете на област Русе обичайно живеят осем от всеки десет представители на българската етническа група, 58.7% от самоопределилите се към турския етнос и 50.8% от ромите. Сравнението с предходното преброяване показва, че през 2001 г. 75.1 на сто от българите са представлявали градско население; при етническите турци делът на живеещите в градовете на областта формира 45.1 на сто от общия брой на самоопределилите се към този етнос, а при ромите е било напълно балансирано разпределението по признака „град/село”.

ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЕТНИЧЕСКИ ОБЩНОСТИ В ОБЛАСТ РУСЕ *

	Българи				Турци				Роми			
	2001		2011		2001		2011		2001		2011	
	Брой	%	Брой	%	Брой	%	Брой	%	Брой	%	Брой	%
Общо	213408	100.0	176413	100.0	37050	100.0	28658	100.0	9703	100.0	8615	100.0
Град	160260	75.1	141071	80.0	16712	45.1	16823	58.7	4856	50.0	4375	50.8
Село	27693	24.9	35342	20.0	20338	54.9	11835	41.3	4847	50.0	4240	48.2

Източник: ТСБ Русе

Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:

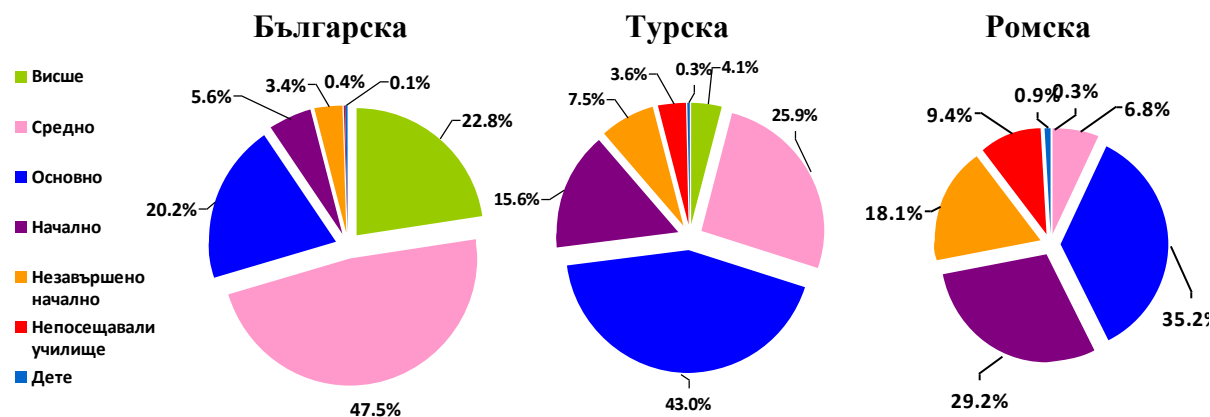
Състоянието на ромската общност в област Русе не се отличава от това в национален мащаб.

Образование

Образователното равнище на населението е важен фактор за социално-икономическото развитие на областта.

От общо 221 721 преброени лица в област Русе на възраст 7 и повече навършени години 92.5% са декларирали принадлежност към определена етническа общност. Лицата от ромски етнос са 7 594. От тях със завършено висше образование са 19; 480 роми са със средно образование; 3 279 - с основно образование, с начално и по-ниско са 3 429 роми, а 344 никога не са посещавали училище.

СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 7 И ПОВЕЧЕ ГОДИНИ В ОБЛАСТ РУСЕ ПО ЕТНИЧЕСКИ ГРУПИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Източник: ТСБ Русе

* Данните за териториалното разпределение са посочени според административно – териториалното деление на област Русе към критичния момент на съответното Преброяване на населението и жилищния фонд 01.02.2011 г.

Към 1.02.2011 година на територията на област Русе грамотността на преброеното население има следните параметри: грамотните лица са 216 341; децата до 8 навършени години са общо 17 146, а неграмотните са общо 1 765.

Структурата на неграмотните лица по етнически признак показва, че неграмотните роми са общо 439 или близо 1/4 от общия броя на неграмотните лица, обичайно живеещи на територията на област Русе.

Може да се направи извода, че се запазва тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище или да не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

Факторите, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владеене на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация и т.н.

Здравеопазване

Здравеопазването в Област Русе е част от социалната инфраструктура на областта – то е система от обекти с регионално и междурегионално значение за осигуряване на общественото обслужване, гарантирано от държавата.

ЛЕЧЕБНИ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЛАСТ РУСЕ 2007-2011 г.

Заведения	2007 г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.		2011 г.	
	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла	брой	Легла	Брой	Легла
I. Лечебни заведения за болнична помощ	13	1 629	13	1 628	13	1 636	13	1562	11	1514
Болници	9	1 181	9	1 181	9	1 189	9	1145	8	1 192
Специализирани центрове /бивши диспансери/	4	447	4	447	4	447	4	417	3	322
II. Лечебни заведения за извънболнична помощ	53	9	58	7	63	7	64	7	66	7
Медицински центрове	7	-	8	-	9	-	9	-	11	-
ДКЦ	3	9	3	7	3	7	3	7	3	7
Дентални центрове	1	-	2	-	2	-	2	-	2	-
Самостоятелни медико-диагностични лаборатории	11	-	14	-	14	-	17	-	16	-
Самостоятелни медико-технически лаборатории	31	-	31	-	35	-	33	-	34	-

III. Други лечебни и здравни заведения	4	-	4	-	5	190	5	210	4	210
---	---	---	---	---	---	-----	---	-----	---	-----

Източник: ТСБ - Русе

През разглеждания период след първоначалната тенденция на увеличение на броя на лечебните заведения както в болничната, така и в извънболничната помощ, от 2011 година започва намаление на броя на лечебните заведения за болнична помощ, но това не е причина достъпът до здравеопазване на една значителна част от ромското население да се влошава.

Често явление сред лицата от ромски произход е отказ да се посещава лекар поради неплатежоспособност. Всичко това води до нарастване на заболяемостта и преждевременната смъртност в ромската общност.

Данните в годишните статистически отчети на лечебните заведения са групирани по различни признаци: възрастов, полов, местоживеене и по видове заболявания, но не и по етнически признак, поради което представените данни за регистрация и хоспитализация на бременни, регистрирани новородени и деца до 7 години при личен лекар са общо за Област Русе.

Област Русе	Брой		
	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Регистрирани бременни в края на годината	829	1 058	934
Хоспитализации в отделение за патологична бременност през годината	938	820	738
Регистрирани новородени при личен лекар през годината	1 471	1 677	1 399
Регистрирани деца до 7 години при личен лекар в края на годината	15 158	13 355	15 759

Източник: РЗИ – Русе

Информацията за родените деца в област Русе за периода 2009 – 2011 г. е представена в следващата таблица:

Област Русе	Брой		
	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Живородени в Област Русе	2 298	2 178	1 855

Източник: ТСБ - Русе

От данните се вижда, че през 2011 година е налице намаление на регистрираните бременни и новородени, както и нарастване на процента на регистрираните новородени при личен лекар, но този извод не може да бъде отнесен еднозначно до лицата от ромски произход.

В следващата таблица са представени данни за обхвата на имунизациите по Националния имунизационен календар. Посочените данни се отнасят за цялата Русенска област и включват всички подлежащи лица на имунизации и реимунизации за съответните години.

Област Русе	Имунизационен обхват		
	2009	2010	2011
Данни за обхвата на имунизациите по Националния имунизационен календар	51 075 души (81,24%)	50 823 души (83,65%)	58 437 души (83,00%)

Източник: РЗИ – Русе

От годишните анализи по имунопрофилактика и данните от Автоматизираната система за управление на профилактичните имунизации (АСУПИ) прави впечатление, че в област Русе повечето деца, попадащи в рисковите групи, включително и от ромските общности, са записани към личен лекар и голяма част от тях имат проведени имунизации за възрастта. Въпреки това, сравнително висок остава относителният дял на необхванатите със задължителни имунизации и реимунизации, поради причини от немедицински характер. Тази тенденция се очертава основно на фона на миграцията, промени в адресната регистрация, смяна на личния лекар, както и незаинтересованост или негативно отношение от страна на някои родители към задължителната имунопрофилактика. Всеки един от тези фактори, както и комплексното им действие затрудняват издирването и обхващането на подлежащите, особено в рисковите групи.

По данни от Националната стратегия на Република България за интеграция на ромите 2012-2020 г. рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Област Русе не прави изключение от тази картина.

Честотата на социалнозначимите заболявания в област Русе е видна от следната таблица:

Видове социалнозначими заболявания	Регистрирана заболеваемост		
	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Болести на органите на кръвообращението на 1000 души население	86,31	69,11	88,68
Злокачествени новообразувания на 100 000 души население	545,47	483,64	533,86
Травми и отравяния на 1000 души население	65,6	64,36	68,05
Заболявания на дихателната система на 1000 души население	291,96	257,48	285,07
Захарен диабет на 1000 души население	9,88	7,69	8,54
Туберкулоза на 100 000 души население	27,29	26,76	22,24
Болести на нервната система на 1000 души население	39,16	35,7	38,96

Източник: РЗИ – Русе

Поради неизградената или лошата инфраструктура в селищата и махалите с компактно ромско население, представителите на ромската общност по-често боледуват от туберкулоза, хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити. Изключително сериозен проблем в кварталите с преобладаващо ромско население в област Русе представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на кварталите и жилищата силно затруднява изолацията на вирусносители и заболяванията често приемат епидемичен характер.

В резултат от специфичното разделение на пазара на труда, лицата от ромски произход сравнително по-често страдат от заболявания на дихателната система (силикоза, туберкулоза, белодробен емфизем, пневмонии, бронхити, бронхиална астма), на опорно-двигателния апарат и раковите заболявания. Практиката показва, че ромите се сблъскват с повече трудности при профилактиката и ранното диагностициране на раковите, сърдечно-съдовите и белодробните заболявания.

В област Русе функционират трима здравни медиатора, от които двама в Община Русе и един в Община Ветово. Дейностите им са насочени към оказване на съдействие при реализиране на профилактични дейности и разяснителни кампании в ромските общности в Общините Русе и Ветово и съдействие на нуждаещи се от малцинствените групи за достъп до здравни услуги. Медиаторите се явяват мост между лицата от малцинствените общности и групи и здравните и социални служби като подпомагат преодоляването на културните бариери и общуването с институциите.

Неправителствени организации на територията на област Русе изпълняват Програма „Укрепване на Националната програма по туберкулоза в България“, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария - Кръг 8 и Програма „Превенция и контрол на

ХИВ/СПИН”. Броят на обхванатите чрез профилактика, работа на терен и кампании лица и деца за периода 2011-2012г е над 6 030. Целева група на програмата са млади хора в риск, включително и представители на ромската общност.

Могат да се изведат следните проблеми:

- ✓ Недостатъчни и неправилни здравни знания, нагласи и поведение, ограничаващи здравната информираност и ефекта от нея за подобряване на личното здраве и достъпа до здравни услуги.
- ✓ Недостатъчно/липсващо участие на регионални НПО в осигуряване на здравно образование в ромската общност - диференцирано по възраст и пол за факторите на риска за здравето, способстващи за развитие на редица заболявания, включително свързани с неимунизирани, ранните бракове и раждания, трафик на жени и деца, ХИВ, СПИН и ППИ, социално-значими болести (затлъстяване, сърдечно-съдови, диабет).
- ✓ Липса на разработени и реализирани общински програми за здравно и сексуално образование на младите хора в и извън училище, както и за хората от всички възрасти в ромската общност.
- ✓ Възпрепятстване изпълнението на имунизационния календар на Република България за максимален обхват на подлежащите с имунизации, включително и чрез разкриване на временни имунизационни пунктове и/или създаване на мобилни екипи на РЗИ, въпреки участието на НПО и ромски лидери в провеждането на извънредни имунизационни кампании за деца и възрастни.
- ✓ Здравна неосигуреност сред ромското население.

Жилищни условия

По данни на ТСБ - Русе към 1.02.2011 г.[†] обитаваните жилища в област Русе са 88 986 или 71.5% от общия брой. В едно жилище живеят средно 2.6 лица. При трите основни етнически групи стойността на показателя „среден брой лица на едно обитавано жилище” е следната: 2.4 лица средно на жилище, в което главата на домакинството се самоопределя към българската етническа група; 3.1 лица - за турската и 4.1 лица – ромската.

Средният размер на едно домакинство за областта е 2.5 лица и се движи между 2.3 лица при домакинствата, в които главата е от българската етническа група и 4.0 лица - при етническите роми.

[†] Въпросът за етническата принадлежност на преброените лица няма задължителен характер при Преброяване 2011, поради което цитираните данни за основните етнически общности се отнасят за обитаваните жилища, в които главата на домакинството е определил етническата си принадлежност

На едно лице от населението в област Русе се падат средно 20.8 кв.м. жилищна площ, като при основните етнически групи съществуват различия. Етническите българи разполагат средно с 22.1 кв.м. на лице; при турската етническа група жилищната площ средно на лице е 16.7 кв.м., а при ромите е 12.9 кв.м. Имайки предвид близките стойности на показателя „жилищна площ на едно жилище” при трите основни етнически общности в областта по-малката площ средно на лице при ромите се дължи на по-голямата численост на ромските домакинства, обитаващи едно жилище.

При домакинствата, в които главата се определя като етнически българин, 1/3 от жилищата се обитават от двама души и в тях живеят общо 46 518 лица. В малко над 1/5 от жилищата живеят по три лица. При градското население 24.2% от жилищата се обитават от три лица, а при живеещите в селата делът на жилищата, обитавани от три лица, е 14.0%. При българския етнос общо 4 473 жилища се обитават от 5 и повече лица и в тях постоянно живеят 24 474 мъже и жени, като 3/4 от тези жилища се намират в деветте града на област Русе.

При турската етническа група в 26.3% от всички обитавани жилища живеят по две лица - общо 4 788 души. Жилищата, в които живеят по три лица, в които главата на домакинството декларира принадлежност към турския етнос, са 2 022, като малко над 3/5 от тях са ситуирани в градовете на областта. В 1 579 жилища постоянно живеят пет и повече лица и техните обитатели са общо 8 999.

При жилищата, в които главата на домакинството се самоопределя от ромската етническа група, преобладават тези, обитавани от четири лица - те са 419 или 1/5 от общия брой. При ромския етнос четири от всеки десет жилища се обитават от пет и повече лица при относителна балансираност по местоживееене.

По отношение собствеността на обитаваните жилища при българската етническа общност 79.8% от жилищата са собственост на член от домакинството. При самоопределилите се към турския етнос 81.3% от жилищата са собствени, а при ромският етнос процентът достига 84.9%.

Общо 627 или три от всеки десет жилища обитавани от ромската общност не разполагат с помещение, обзаведено със съоръжение за къпане и използвано за тази цел. Без течаща топла вода са 1 028 жилища или половината от жилищата, обитавани от етнически роми, а от тоалетна са лишени 1.7%. Почти 1/4 от обитаваните от представители на българската етническа общност жилища имат канализационна инсталация, свързана с попивна яма; при жилищата, в които живеят роми, относителният дял на жилищата с тази конфигурация е три пъти по-голям.

Българските граждани от ромски произход в област Русе не живеят в гета или отделни изцяло ромски квартали, не са изолирани от останалите

етнически групи. Като цяло инфраструктурата в кварталите и населените места, в които преобладава тази група от населението е в добро състояние. Изградена е електрическа и водопроводна мрежа, но липсва канализация. Не липсват обаче и отделни имоти, до които не са прекарани ток и вода.

Съществуват терени, които обитава целевата група, които нямат изработени кадастрални карти и регистри към тях.

В по-голямата си част ромското население живее при лоши битови условия.

Социалната инфраструктура в тези територии е слабо развита. Необходими са значителни финансови средства за подобряване социалния живот и обслужването на населението от тази група.

Заетост

В последните десетилетия, в следствие на икономическите промени, и не на последно място и под влиянието на икономическата криза след 2008 г. ромите са в неизгодно положение на пазара на труда.

Към 1.02.2011 г.общият брой на икономически активните лица в област Русе на възраст 15 – 64 навършени години възлиза на 102 880. От тях 95 243 (92.6%) са отговорили на въпроса за принадлежността си към определена етническа група. Икономически активните роми са 1 647. Към момента на преброяването заетите от ромския етнос са 755 мъже и жени или едва 45.8% от икономически активните лица и съответно 12.7% от общия брой на лицата на възраст 15 – 64 навършени години, декларирали принадлежност към ромската етническа група. Данните сочат, че най-висок сред трите основни етнически общности е дялът на безработните икономически активни лица, представители на ромския етнос – 54.2%. Най-висока остава при ромите и тежестта на икономически неактивните - 72.3% от всички на възраст 15 -64 години, докато при българите дялът е 31.2%, а при турското население – 45.3%.

Добра практика в област Русе в това отношение е фактът, че в Дирекция „Бюро по труда” – Русе по програма „Активиране на неактивните лица” е нает трудов медиатор, който ще надгради уменията си за предоставяне на подкрепа и услуги, адекватни на специфичните нужди на уязвимите групи – представители на етнически малцинства, трайно безработни, хора с увреждания и др.

Върховенство на закона и недискриминация

Липсата на информация и ниското образователно ниво сред по-голямата част от ромското население води до рисково поведение, което лесно се манипулира от външни фактори с политически и други интереси. Последиците от това могат да се изразят в нарушения на общественият ред. Най-

характерните проблеми на ромската общност са свързани с големия процент на трайна безработица, дължащ се преди всичко на:

- липса на образование, професионална квалификация, трудови навици, мотивация за работа;
- специфичните бит и култура на ромските малцинства, лошите битови условия, в които живеят, включително в квартали извън регулация;
- ниско ниво на правна култура, липса на задръжки, социално-битов консерватизъм, както и все по-широко разпространяващо се чувство на безнаказаност.

Съществена причина за лошото качество на живот на голяма част от ромите е високата раждаемост. Голяма част от ромските деца са без необходимия родителски контрол, други са с рисково сексуално поведение, което ги прави извършители и жертви на престъпления.

Проблемът за домашното насилие в ромския етнос има свои специфики, които от една страна ограничават възможностите за ефективна защита на жертвите, от друга – създават предпоставки повтарящото се насилие и толерирането от общността да доведат до по-тежки форми на насилие като отвлечани, сексуално насилие, въвличане в трафик и т.н. Всичко това е породено от множество фактори:

- в ромската общност съществуват субкултурни традиции и нагласи към толериране на домашното насилие и това води до висока латентност на тези деяния;
- поради относително ниската обща и социална грамотност, пострадалите не са добре информирани за проблема и възможните решения.

Спецификите на ромския бит и традиции ограничават възможностите за прилагане на Закона за защита срещу домашното насилие.

В края на месец декември 2012 г. стартира проект "Специализирани програми по превенция и защита от домашно насилие в община Русе".

Проектът ще се реализира от Сдружение "Център Динамика" в партньорство с Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи - Русе и Областна служба "Изпълнение на наказанията" – сектор "Пробация"- Русе в рамките на 10 месеца.

Проектът има за цел създаване на условия за преодоляване на негативните последици от домашното насилие, чрез разработване на единна стратегия за обединяване на усилията на работещите в помощ на жертвите и извършителите на домашно насилие и прилагане на специализирани програми по превенция и защита от домашното насилие.

Реализацията на проекта ще оптимизира координацията и партньорските взаимоотношения в русенски регион по прилагане на Закона за защита от домашно насилие.

На територията на област Русе няма данни за случаи на междуетническо напрежение и няма заведени преписки включващи проявена дискриминация по признак „етническа принадлежност”.

Създадени са необходимите условия за недискриминационно отношение към гържданите от малцинствен произход. Има изнесени приемни за граждани, находящи се в непосредствена близост до кварталите с преобладаващо ромско население.

През 2007 г. Клуб „Отворено общество” – Русе реализира в партньорство с Областна дирекция „Полиция” и с финансовата подкрепа на Посолството на Кралство Холандия, програма МАТРА/КАП проект „Повишаване капацитета на полицията за ефективна работа в мултиетническа среда”.

Основна цел на проекта беше създаването на модел за ефективно партньорство между районните полицейски инспектори, НПО, институциите и представителите на ромските общности за решаване на проблемите на сигурността в област Русе.

Култура

На територията на Област Русе функционират 90 читалища, от които по-голямата част са в селата. Те осъществяват разнообразна читалищна дейност в различните сфери на изкуството, науката, културата, социалните услуги и туризма и подпомагат оформянето на културно-просветния облик на областта. Демографският срив и липсата на млади хора, особено в по-малките населени места, влияе крайно негативно върху активността на читалищата и културния живот.

Финансирането на читалищата в Област Русе е главно от държавния бюджет – от Министерство на културата, но и от собствени приходи – от членски внос, изяви на съставите, работа по програми и проекти, дарения и спонсорство.

Общините подпомагат читалищата на тяхна територия, като частично финансово обезпечават провеждането на читалищни мероприятия. Все повече читалища започват да работят по проекти и програми.

Създаденият Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища” – Русе (структура към Министерство на културата) подпомага дейността на читалищата от цялата област и модернизиранието им като основни културни и информационни центрове за местната общност.

Към почти всички читалища има изградени самодейни колективи, в които участват представители на различни етноси.

В културния живот на област Русе активно участват ромските деца и техни родители с литературно-музикални програми и концерти по повод различни празници и чествания на годишнини, а отделни ученици участват и в самодейните колективи към народните читалища по населени места.

В област Русе са регистрирани много неправителствени организации, чиито основна дейност е свързана с интеграцията на ромите, но Областна администрация – Русе не разполага с информация за активността им. В състава на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси членуват 6 от тях.

III. ВИЗИЯ

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

Интеграцията на ромите и на другите българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Създаване на условия за равноправно интегриране на ромите и на другите българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи в обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

V. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Принципи:

Водещи при изпълнението на Областната стратегия са Десетте общи основни принципа за включване на ромите, приети от Съвета на Европейския съюз на 8 юни 2009 г.:

- 1) Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики;
- 2) Изрична, ясно определена, но не изключителна насоченост;
- 3) Междукултурен подход;
- 4) Приобщаване към мнозинството;
- 5) Осъзнаване на измерението за равенството между половете;

-
- 6) Трансфер на основани на фактите политики;
 - 7) Използване на инструменти на ЕС;
 - 8) Участие на регионалните и местните власти;
 - 9) Участие на гражданското общество;
 - 10) Активно участие на ромите.

Хоризонтални аспекти:

Политиките за интегриране на ромите и лицата в неравностойно положение от други етнически групи представляват неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ, на неговия духовен и материален статус.

Стратегията обединява действащите стратегически документи и планове за развитие на отделните сектори на областно ниво, с оглед постигане на добро взаимодействие и допълване на планираните дейности. Основните подходи при тяхното изпълнение са следните:

- ✓ Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на различни форми на неравнопоставеност във всички обществени сектори. Утвърждаване на позитивни обществени нагласи към ромската общност;
- ✓ Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които засягат правата на жените и децата;
- ✓ Интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място (квартал, махала).

Цели на областното планиране:

- ✓ Ефективност на предприетите действия и оптимизиране на използването на ресурсите (финансови и човешки ресурси, материална база и социална инфраструктура);
- ✓ Развитие на междусекторното сътрудничество и взаимодействие за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите етнически общности и маргинализираните групи в област Русе и нейните общини;
- ✓ Планиране на дейности, обхващащи територията на цялата област или на две или повече общини, които да решават специфични проблеми

на маргинализирани етнически групи и изключени етнически общности, които надхвърлят възможностите на отделните общини;

- ✓ Съответствие на предприетите действия с реалните потребности на маргинализираните групи.

**VI. ПРИОРИТЕТИ:
ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ,
ЗАЕТОСТ, ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И
НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.**

I. ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Специфични цели:

1. Да се обогатят действащите политики за по-пълно обхващане на децата в предучилищната подготовка и началния етап.
2. Да се развива подпомагането на децата и родителите с цел редовното посещаване на училище от децата.
3. Да продължи развиването на услуги – образователни и социални, с цел връщане на децата, отпаднали от образователната система.
4. Участието на детето в учебния процес да се разширява.
5. Да продължи усъвършенстването на системата за професионално ориентиране и професионално обучение и образование.
6. Превръщане на училището в социална територия, допринасяща за здравето, психичното и емоционалното благополучие на детето.
7. Да се въведат ефективни гъвкави подходи за комуникация между родителите и учителите. Да се регламентират ролите на социалните работници и психолозите в училищата.
8. Организиране на квалификационни форми и подкрепа на учители и възпитатели за работа с деца билингви и с емоционални и поведенчески проблеми с цел превенция от отпадането им от училище.

-
9. Академизмът в образованието да се съчетае с обучение по практически умения – социални и поведенчески умения, умения за семеен живот и родителство, умения за професионално насочване, обучение по права на детето, здравословен начин на живот, поведение на ненасилие, недискриминация.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- 1.1 Координиране на усилията на Общините и ръководствата на детските и учебни заведения при записване на децата в детските градини и училищата;
 - 1.2 Продължаване на политиката на Общините за пълна интеграция на децата от ромски произход в общообразователната система;
 - 1.3 Развиване на възможностите за целодневно обучение на децата от началната и прогимназиалната степен на образование чрез модернизирани материално–техническата база в училище;
 - 1.4 Осигуряване на условия за допълнително обучение по български език за децата билингви;
 - 1.5 Осигуряване на допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане от училище чрез допълващо обучение, извънкласни форми включително по време на ваканции, като се използва ресурса на социални програми на МТСП, насочени към безработни учители.
-
- 2.1 Развиване социалното подпомагане за деца при условие, че те посещават училище след оценка на ефекта от тези програми;
 - 2.2 Намаление на непреките разходи за образование /за дрехи, учебници, училищни принадлежности, хранене, транспорт / на семействата от уязвимите групи;
 - 2.3 Развиване на консултирането на родителите за интересите и способностите на детето и възможностите за подпомагане на семейството при записване на детето в общообразователното училище;
 - 2.4 Развиване на социални мерки за подкрепа на родителите на отпадащите от училище деца;
 - 2.5 Налагане на санкции на родителите, които не осигуряват редовното посещение на училище от децата им.

-
- 3.1 Създаване на регламентирани възможности за допълнително обучение;
 - 3.2 Ускорено изработване на програми и учебни помагала за тези форми на обучение; осигуряване на малки стипендии; осигуряване на психосоциално консултиране с цел успешното връщане на детето в училище.
 - 3.3 С цел подобряване работата в училищата и преодоляване на рисковите ситуации възникнали в учебния и извънучебния процес, се налага увеличаване броя на психолозите и на педагогическите съветници в учебно-възпитателната работа в училищата, което може да бъде постигнато чрез законодателни промени.
 - 4.1 Обучение на учителите в прилагане на интерактивни методи на обучение, които поставят ученика в активна позиция;
 - 4.2 Интегриране на децата в процеса на обучение;
 - 4.3 Предоставяне на реално пространство за участие на децата в органите на управление на училището, пространство на техни форуми
 - 5.1 Подобряване координацията и сътрудничеството между общините, обучаващите институции – ЦКО, ЦПО, НПО и бюрата па труда в подкрепа на професионалното консултиране и насочване на учениците, като бъде изяснена важната роля на общините при подбора на изучаваните професии с оглед на променящите се условия на труд, традиции и характерни особености на местно ниво.
 - 6.1 Подготовка на учителите за разпознаване и прилагане на определени подходи при деца с обучителни затруднения и емоционални проблеми;
 - 6.2 Идентифициране и оптимизиране на елементите на училищната среда, гарантиращи физическото и психичното здраве на детето;
 - 6.3 Разработване на училищни програми, помагачи на децата да развият взаимоотношения на доверие и сътрудничество, умения за общуване, социални компетентности и ангажираност
 - 6.4 Набелязване на превантивни мерки спрямо учениците, застрашени от отпадане от образователната система.

Регионалният инспекторат по образование при Министерството на образованието младежта и науката – Русе е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Образование”.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Специфични цели:

1. Осигуряване на ефективно равенство в достъпа на ромите до здравни услуги и здравна информация.
2. Подобряване на здравния статус и намаляване на преждевременната смъртност.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- 1.1 Отваряне на здравеопазната система към нуждите на най-бедните и най-уязвимите групи и общности;
- 1.2 Утвърждаване длъжността на здравния медиатор като координираща фигура между здравните институции и малцинствените групи и общности. Развиване на мрежа от здравни медиатори. Използване капацитета на регионалните НПО;
- 1.3 Постоянно повишаване на квалификацията на общопрактикуващите лекари и медицинските сестри, работещи с малцинствени общности в неравностойно положение и обучението им в дух на толерантност. Придобиване на знания и умения за работа с пациенти с различна култура и начин на живот. Увеличаване на броя на медицинските сестри и на клиничните психолози;
- 1.4 Подобряване на техническото оборудване на практиките за извънболнични медицински услуги;
- 1.5 Подобряване качеството на специализирана медицинска помощ на селското население и на населението от отдалечените, слаборазвитите и труднодостъпните райони, на бедните и на другите групи в неравностойно положение чрез осигуряване на

ефективни системи за контрол на качеството на медицинските услуги и на справедливото разпределение на финансовите ресурси за публично здраве; осигуряване на свободен, доброволен и информиран избор на здравните услуги, уважение към пациента, конфиденциалност и удобство;

- 1.6 Развиване на иновативни програми за намаляване на бедността и за подпомагане на бедните семейства, предприемане на инициативи и осигуряване на политики и програми, насочени към осигуряването на ниво на консумация, което посреща основните нужди на бедните и уязвимите групи, семейства и индивиди и особено на децата;
 - 1.7 Провеждане на разяснителна дейност сред населението за ползата от имунизации и необходимостта от своевременен избор на личен лекар.
-
- 2.1 Ограничаване заболяемостта от заразни и паразитни заболявания – туберкулоза, вирусни хепатити, ехинококоза и др. Провеждане на скринингови програми, ранна диагностика и своевременно лечение;
 - 2.2 Намаляване заболяемостта от някои широко разпространени социално-значими заболявания, водещи до преждевременна смърт – хипертонична болест, сърдечно-съдови и мозъчно-съдови заболявания. Разработване на общински превантивни програми за интегрирана профилактика на хроничните незаразни болести. Провеждане на скринингови програми, ранна диагностика и своевременно лечение;
 - 2.3 Осигуряване на по-добро здравно обслужване и по-добро качество на живот на болни с хронични заболявания и инвалиди;
 - 2.4 Намаляване заболяемостта от наследствени заболявания, водещи до ранна инвалидизация и преждевременна смърт сред някои ендемични малцинствени групи – провеждане на селективни генетични скрининги, неонатални скрининги и дородова диагностика;
 - 2.5 Подобряване на здравната помощ на новородените и децата в предучилищна възраст.

Регионална здравна инспекция – Русе е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Здравеопазване”.

III. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Специфични цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго, живеещо при подобни условия население;
2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;
5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура;
6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават;
8. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура;
- ✓ Разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- ✓ Идентифициране на подходящи терени;
- ✓ Уреждане въпросите със собствеността на терените;

-
- ✓ Отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство;
 - ✓ Изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
 - ✓ Изработване на специализирани карти;
 - ✓ Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени;
 - ✓ Изработване на подробни устройствени планове на новооторедени терени;
 - ✓ Проектиране на техническа инфраструктура:
 - водоснабдяване
 - канализация
 - улична мрежа
 - благоустрояване
 - ✓ Изграждане на обекти от техническата инфраструктура;
 - ✓ Изградени нови социални жилища;
 - ✓ Рехабилитирани съществуващи социални жилища;
 - ✓ Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават;
 - ✓ Проучване на възможността за усъвършенстване и допълване на законодателството в областта на достъпа до жилища;
 - ✓ Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура ;
 - ✓ Реконструкция на обекти на културната инфраструктура;
 - ✓ Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура.

Регионален отдел „Национален строителен контрол” – Русе при Регионална дирекция за Национален строителен контрол – Северен централен район и общините в област Русе са водещи отговорни институции за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Подобряване на жилищните условия”.

IV. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Специфични цели:

1. Повишаване конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда
2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес
3. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- 1.1 Организиране на обучителни курсове за безработни лица:
 - мотивация за активно търсене на работа;
 - професионална ориентация;
 - ограмотяване;
 - професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове;
- 1.2 Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове.
- 2.1 Организиране на мотивационни курсове;
- 2.2 Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес.
- 3.1 Организиране на срещи, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании.

Дирекция „Регионална служба по заетостта” – Русе е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Заетост”.

V. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Специфични цели:

1. Гарантиране на гражданите на равенство пред закона и на техните права.
2. Недопускане на дискриминация на полицейските служители в отношенията „граждани – служители на МВР“ и разпознаване от тяхна страна на случаите на дискриминация.
3. Постигане на толерантност в работата с всички граждани без значение от етническата им принадлежност.
4. Подобряване на ефективността на работа на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на правата на човека.
5. Активно сътрудничество с Областния и Общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.
6. Сътрудничество с неправителствени организации по решаване на проблеми на малцинствата и продължаване на добрите контакти с лидерите на ромската общност на територията на ОДМВР – Русе по отношение на възникнали проблеми и тяхното съвместно бързо решаване в рамките на „Върховенството на закона и недискриминацията“.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Недискриминационно отношение към гражданите от малцинствен произход;
- ✓ Провеждане обучение на полицейските служители по въпросите на дискриминацията;
- ✓ Повишаване на квалификацията на полицейските служители за работа в мултиетническа среда чрез провеждане на теоретико-практически курсове на обучение;
- ✓ Провеждане на беседи и лекции с представители на ромската общност, на които да бъдат запознати с възможностите за

антидискриминационна защита в Република България, осигурени от Конституцията, Закона за защита от дискриминация и други подзаконовни нормативни актове;

- ✓ Активно взаимодействие с общинските структури на отдела за „Закрила на детето” за установяване и превенция на деца от ромската общност, живеещи при лоши битови условия;
- ✓ Участия в заседанията на Областния и Общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси;
- ✓ Провеждан на мероприятия, целящи превенция на престъпността сред децата и младежите от ромската общност, трафика на хора и проституцията;
- ✓ Провеждане на мероприятия с лидери на ромската общност по отношение на запознаване със специфичните навици, проблемите, начина на живот и формиране на доходите на лицата от ромски произход, с оглед адекватна реакция при работа с тях.

Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Русе е отговорна институция за изпълнението на мерките в приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”.

VI. КУЛТУРА И МЕДИИ

КУЛТУРА

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Специфични цели:

1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.
2. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот на различни нива.

-
3. Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на областно и общинско ниво като част от областните и общински програми за развитие;
- ✓ Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”, която обхваща регионалните и читалищни библиотеки, включително и в градове със смесено население и села с почти изцяло ромско население;
- ✓ Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската;
- ✓ Популяризиране на ромската култура чрез общия културен календар на Министерството на културата.
- ✓ Съдействие за организиране на културни прояви и форуми, посветени на ромската култура;
- ✓ Подпомагане на млади ромски таланти.

Читалищата на територията на област Русе съвместно с Регионален експертно консултантски информационен център „Читалища” – Русе са водещи при изпълнение на целите в Областната стратегия в приоритет „Култура”.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.

Специфични цели:

1. Популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
2. Насърчаване представянето на „добрия пример” от млади роми – специалисти в различни сфери, чрез участието им в медийни

кампании и предавания на регионално, национално и международно ниво.

3. Информирание на широката общественост с цел избягване на появата на невярна информация за мерките на правителството в областта на интеграцията на уязвимите етнически общности.
4. Стимулиране на активния диалог и съпричастността сред българите към процеса на интеграция на ромите и на другите български граждани в сходна на тях ситуация.
5. Насърчаване неизползването на езика на омразата.
6. Създаване на допълнителни комуникационни канали.
7. Създаване на комуникационни продукти, които да представят позитивни модели и успешни практики, което да допринесе за промяна на негативната нагласа към програми и проекти, насочени към ромската общност.
8. Създаване на система за информираност в ромската общност за гарантиране на участието на целевите групи в инициативите.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Информирание и запознаване на областно и общинско ниво с мерките и приоритетите на Стратегията и Националния план за действие за въвеждането им в местните планове за развитие;
- ✓ Информирание на потенциалните кандидати за възможности за финансиране от Оперативните програми и насърчаване да се възползват от предоставеното подпомагане;
- ✓ Включване на известни личности – спортисти, от областта на шоубизнеса, журналисти, политици и др., в кампании, целящи промяна на нагласите;
- ✓ Повишаване на информираността сред ромските групи за възможностите, предоставяни от държавата по различните политики;
- ✓ Изграждане на устойчив механизъм за координация на информационни и комуникационни дейности между централна и местна власт, граждански структури, медии и др.
- ✓ Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност в област Русе.

Областният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси е водеща институция при изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Медии” в сътрудничество с регионалните медии в област Русе – печатни издания, кабелни ТВ и радиа.

VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА И СТРУКТУРИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ

Централно координационно звено (ЦКЗ) е секретариата на Националния съвет по етнически и интеграционни въпроси (ННСЕИВ) и координира цялостния процес по областното планиране на национално ниво и мониторира изпълнението на областните стратегии и общинските планове.

Основен подход следва да бъде интеграцията и териториален подход.

За да се улесни изпълнението на Областната стратегия на област Русе се залагат конкретни отговорности за организация и координация на конкретните мерки и дейности, които се осъществяват от всички участници в процеса на планиране.

Структурата за координация на областно ниво е главното действащо звено за съгласуване на дейностите между общините и включените заинтересовани страни за изпълнение на областната стратегия.

Със Заповед на Областния управител се създава Областен координационен съвет (ОКС), който включва основните участници в разработването на областната стратегия и общинските планове за действие, както и общинските координатори, които имат пряко отношение или са ангажирани с изпълнението на интеграционната политика в съответната община. По предложение на ОКС могат да се създават целеви екипи/комисии/временни работни групи, които при необходимост да изпълняват конкретни задачи по изпълнение на областната стратегия. ОКС съгласува своята дейност с Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

Тъй като общините отговарят за цялостното изпълнение на Общинските планове за действие на собствената си територия, всяка община следва да обособи подобни структури за координация на общинско ниво, съобразно с местните нужди.

Областната стратегия и Общинските планове за действие са отворени системи, те следват динамиката на промяната в развитието на различните показатели, които определят възникването на нови потребности.

Със Заповед на Областния управител на област Русе се обособява Звено за мониторинг и оценка, с конкретни лица и задълженията за координация на

дейности по мониторинг и оценка на областното планиране, включени в длъжностните им характеристики.

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.

- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в мониторингов доклад
- Докладът се представя в Секретариата на НССЕИВ до 20 февруари на всяка календарна година

Информация от тези доклади ще бъде използвана при изготвянето на годишен доклад за изпълнение на Стратегията, който ще бъде внасян от Министерския съвет в Народното събрание до 20 април на следващата година.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе се очаква следният ефект и въздействие:

- Засилване на политиките на социално включване в област Русе;
- Синхронизиране на визията за развитието на етноинтеграционните процеси на всички нива – общинско, областно и национално;
- Съответствие на областната стратегия на националните и европейските приоритети в сферата на интегрирането на маргинализираните етнически групи;
- Осигуряване на актуална информация и детайлизирана картина на проблемите и потребностите от интегриране на маргинализираните етнически групи;
- Съпоставимост на разработената областна стратегия и общински планове за действие в резултат от прилагането;
- Стимулиране участието на ромската общност от област Русе във всички сфери на социалния и икономическия живот.

Осигуряването на активното участие на ромите на територията на област Русе е от ключово значение. Ромите участват не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Проектът на настоящата Областна стратегия се утвърждава от Областния управител на област Русе и е израз на интеграционната политика на област Русе за стратегическото развитие.